

L'AUTOSEROTERAPIA EN LES SEPTICÉMIES GRIPALS

pel Dr. En JOSEP SABATÉ

Ha sancionat l'experiència que la higiene i la civilització aixequen muralles formidables per a aturar el desenrotllament i la propagació de gran nombre d'epidèmies que, en no llunyans temps, varen ésser oprobi de la ciència i de la humanitat, tals com la verola, peste bubònica, còlera asiàtic i altres malalties malignes. Però per desgràcia aquests mitjans fracassen i deixen indefens a l'home contra aqueixes pandèmies de septicèmia gripal que, traïdorament a termes més o menys llargs es fan mestresses de manera insospitada del món causant mortalitat major que la suma global de víctimes que causen totes les altres malalties epidèmiques.

Es difícil, per no dir impossible, recollir dades estadístiques exactes, de qualsevolga epidèmia i en l'estat present d'agitació mundial i tractant-se d'una pandèmia que encara no ha estat extingida en la seva totalitat les dificultats són insuperables, i no és possible dir exactament les invasions i defuncions que hagi produït; mes, encara que sembli llegenda, si són veritat les dades publicades, l'epidèmia de grip de l'any darrer ha causat un nombre de defuncions que oscil·la entre cinc i sis milions, tremenda xifra que pot representar-se de manera gràfica per la seva enormitat dient que la seva mortalitat ha sigut major que la produïda per la guerra mundial durant els quatre anys de la seva durada, amb tot i haver-se utilitzat tots els mitjans de destrucció posats a l'abast i imaginats contra homes i pobles.

El segle passat va sofrir la humanitat cinc epidèmies de grip, la darrera en l'any 1899; han passat 29 anys i aquest transcurs de temps explica racionalment perquè la pandèmia passada va ésser relativament benígna amb els vells i persones malaltices, immunitzades per altres epidèmies, i en canvi tots hem tingut ocasió de observar que feia presa de les persones adultes, robustes i sense tares morbosos apreciables, per ésser terreny verge no immune, i per tant, molt a propòsit per el fatal procés de destrucció que caracteritza la polimorfia gripal.

Fundat en aquestes consideracions i en altres que deixo al bon juí del Congrés els estudis referents a la grip tenen caràcter d'actualitat majorment si tenim present que la darrera epidèmia arribada a Catalunya i la major part de regions al seu acmé en el mes d'Octubre de l'any darrer va escampar arreu germes que poden fer resorgir dita epidèmia, convé per tant viure previnguts contra aquesta contingència i acumular els mitjans contra tan greu procés. Els magnats de la ciència posant a contribució la seva intel·ligència i els poderosos mitjans que ella els hi posa a l'abast, els pigmeus acumulant com les formigues recullen el grà per l'hivernada, i tots per impedir les correries desenfrenades de dit mal.

Ens consta que quelcom hem avençat en aquest sentit. Nostre compatriç el savi bacteriòleg Dr. Ferràn, ha assajat una vacuna preventiva; l'Institut Suís de Berna, un sèrum profilàctic. Però és necessari que dits mitjans passin encara per el gresol de l'experiència per a acreditar la seva pretesa eficàcia.

Mentrestant reclamem un moment d'atenció per a exposar la nota següent:

L'AUTOSEROTERÀPIA EN LES SEPTICÈMIES GRIPALS

L'autoseroteràpia és un procediment terapèutic d'aplicació moderna, per més que ja en el darrer terç del segle en forma diferent a l'actual s'utilitzaven els líquids extrets per punció del peritoneu o de la pleura i s'injectaven de moment sota el dermis en quantitat de 50 a 100 grams amb la idea de curar l'ascitis o el vessament pleurític.

En aquests darrers anys s'han practicat autoseroteràpies contra la febre tifoidea i la tuberculosi amb resultats terapèutics dubtosos o negatius, per fugir de l'anafilàxia sèrica, però el veritable creador de la homoseroteràpia ha estat Netter que

en 1816 tractà 32 casos de paràlisi infantil utilitzant el sèrum de convalescents i després dels atacats per aquesta malaltia que injectava per la via intrarraquídea en la convicció que el sèrum és vector d'anticossos i aglutinines capaces de fixar el complement.

Després Vells usa igual sèrum en injecció intravenosa i intrarraquídea amb magnífic èxit en 45 malalts de poliomielitis. Des d'aquest moment es multipliquen i generalitzen les seroteràpies fins que en la septicèmia gripal es reuneixen valuoses dades, èxits clínics, que fan esperar noves aplicacions d'aquest mètode terapèutic.

Enguany (*Comptes Rendus des Sciences*, 1919, n.º 7). M. Gri-gout, P. Brondiu, E. Lésné et Saint-Girons, recomanen l'*autoplasmoteràpia* en el tractament de la grip i presenten 9 malalts, en cinc la defervescència va ésser definitiva, en 2 descens pas-satger sense arribar a l'apirèxia, en un malalt no va produir reacció l'autoplasma, altre va morir dos dies després de la injecció. La sang del malalt es recull en una tassa que con-té 10 c. c. de solució de citrat de sosa al 20 per 100, el plasma es decanta asèpticament, després d'algunes hores es filtra amb cotó estèril i s'injecta en quantitat de 100 c. c. per via intra-venosa. Aquest mètode és semblant al que nosaltres usem en els casos molt greus amb la diferència de que no adicionem la solució de citrat de sosa ni usem dosis massives de sèrum que poden ocasionar innecessàries reaccions en els malalts.

Per a la pràctica de la seroteràpia hi ha metges que apli-quen vesicatoris o substàncies químiques càustiques que aixe-quen butllofes en l'epidermis, de les quals recullen el sèrum per a injecció amb la xeringueta de Pravaz. Aquest mètode no pot garantir l'asèpsia, dóna poc sèrum i requereix una vigi-lància especial al voltant del malalt per a impedir que es tren-qui la butllofa i es llenci el sèrum perdent un temps preciós.

La tècnica adoptada per nosaltres és molt senzilla: es bull un platet de cafè o un vas de cristall o de llosa d'ample fons (copa de xampany) amb les precaucions asèptiques indispensa-bles, es procedeix a la flebotomia (venes del braç o mà) i es recullen en el vas de 60 a 80 grams de sang (nens la meitat), es tapa la sang amb una compresa asèptica i es col·loca damunt el plat bullit deixant en repòs la sang vuit o deu hores durant les quals es separa el sèrum per a practicar l'autoseroteràpia. La sang sobrant a ésser possible es conserva en la nevera per si

convenia repetir la injecció. En els malalts greus podria injectar-se de moment el sèrum hemolític obtingut mitjançant la centrifugació del plasma sanguini. Dits sèrums s'injecten per la via hipodèrmica en quantitat variable, d'uns vuit a dotze centímetres. En casos gravíssims es podria injectar cinquanta centímetres cúbics d'empliar la via intravenosa després de filtrar el sèrum amb cotó asèptic a fi d'oposar-se a la formació d'embòlies grasses o sanguínees.

El juí global d'aquest nou tractament en les malalties infeccioses és en extrem afalagador per la seva innocuïtat que no priva la seva enèrgica acció i eficàcia. L'autosèrum desenrotlla una acció quasi específica en les complicacions de la grip i les formes toxèmiques de la mateixa en les quals la seva aplicació no presenta contra indicacions, reaccions perilloses, ni anafilàxia; aquesta operació pot ésser confiada sense inconvenients a personal auxiliar sense conseqüències pels malalts.

Per a no fadigar vostra atenció prescindirem de fer la caustística dels casos tractats per aquest procediment que són 48, fent l'estudi lleugerament i per agrupacions:

A.—CASOS GREUS DE GRIP AMB BRONCOPNEUMÒNIA

Hem reunit i tractar 29 casos d'aquest agrupament. Els efectes del sèrum han estat maravellosos en la major part de casos, el camp veritable d'actuació de la seroteràpia és la broncopneumònia contagiosa damunt la qual desenrotlla tot el poder específic de la seva acció. Si exceptuem els casos desesperats en els quals el sèrum no ha tingut temps material d'obrar, la curació és la regla. Després de lleugera reacció experimenta el malalt un benestar que comença a les poques hores de feta la injecció, apareix suor, millora la freqüència del pols, baixa la temperatura sota la normal, o queda estable a 37 graus, o poc més, acaba el mal de cap, la raquiàlgia, el malestar general, augmenten els orins, i cas d'existir, desapareix en poc temps l'albúmina, augmenta l'expectoració, i a les 24 hores, poques vegades més tard, el malalt es considera millor, i entra en el període de franca convalescència; els símptomes pulmonars es difuminen i expectoren els que abans no podien.

Hem registrat 7 casos de grip amb broncopneumònia en dones prenyades des del sisè al novè mes, totes les que varen ésser curades admirablement amb la autoseroteràpia. Tres

oferien albúmina en l'orina (d'un a dos grams), en les altres quatre sols hi havia vestigis; va calmar la disnea i augmentà la poquíssima expectoració que abans tenien les malaltes.

Entre els malalts de broncopneumònia hem tractat pel sèrum 3 vells, amb bronquitis crònica, aterosma i dilatació cardíaca.

Generalitzant el procediment autoseroteràpic l'hem usat també amb excel·lents resultats en dos broncopneumonies xarampionoses amb altes temperatures: 40° 5.' pols freqüentíssim, expectoració nul·la i orina poquíssima i sedimentosa.

Resultats estadístics: curacions, 25; defuncions, 4.

B. — GRIP I PNEUMÒNIA

La seroteràpia millora l'estat general d'aquests malalts, baixa la temperatura, però no acaba per complet l'accés febril fins que arriba el moment de la crisi, que resulta més fàcil que amb altres tractaments.

En tots els malalts tractats hem comprovat la millora del pols i de la temperatura, es tonifica el miocardi, augmenta l'expectoració, i es produeixen descàrregues úriques que contribueixen a desintoxicar als pneumònics. Malalts assistits, 8, entre altres una dona, durant el vuitè mes d'embaràs.

Resultats estadístics: curacions, 7; defuncions, 1 (pneumònia doble, 41° temperatura, 130 pulsacions, albuminúria, gran disnea).

C. — TOXÉMIES GRIPALS

Hem registrat onze malalts d'aquesta mena amb gran intoxicació nerviosa, cefalàlgia, astènia, temperatura de 39 a 40° 50° pols freqüent, dolor muscular erràtic, sense expectoració i amb albuminúria poc graduada. Un dels casos va acabar amb meningitis. En un nen de 8 anys amb vòmits, ceguera, cefalàlgia i deliri, vàrem lograr l'apirèxia en poques hores, encara que a l'establir el tractament tenia 40° i dècimes. Aquest malalt va quedar amb ambliopia de caràcter tòxic i va recobrant poquet a poquet la vista.

Resultats estadístics: curacions, 10; defuncions, 1.

De tot lo qual, poden deduir-se'n les següents

CONCLUSIONS

1.ª Que l'autoseroteràpia constitueix fins ara el millor tractament contra les greus complicacions que causa la septicèmia gripal.

2.ª Que dit mitjà produeix èxits notables per la rapidesa de la seva acció, que representa una acció específica en els atacs de broncopneumònia.

3.ª En les neumònies millora l'estat general i favoreix l'acabament per crisi.

4.ª En les formes nervioses i toxèmiques, curen el 80 o 90 per cent dels malalts; i,

5.ª Convé difondre i generalitzar el mètode autoseroteràpic en la grip i altres malalties infecto-contagioses.

Discussió: Dr. Mas i Puig.

L'autoseroteràpia constitueix un tractament de la grip ben conegut avui dia per tots els clínics.

Els casos per nosaltres observats no són tan significatius com els que ens ha portat nostre bon amic el Dr. Sabaté.

Hem vist, sí, malalts greus quina millora ha sigut notable; altres més, en els que no hem vist modificacions aparents. Inversament també hem observat malalts fortament intoxicats que sense aquest tractament han curat bé.

Això vol dir que és molt difícil contrastar l'eficàcia curativa del tractament, fins i tant que ulteriors observacions ens afegixin altres dades més convincents.

L'aventatge de l'autoseroteràpia consistirà, però, en que no agreuja els casos que no milloren, cosa que no tenen en son favor altres terapèutiques.

Discussió: Dr. Francisco de P. Folch.

Crec que fer l'autoseroteràpia empleant el sèrum procedent del malalt, extret de la sang per punció, és al mateix temps que una autoseroteràpia una autovacunació, puix a la sang ademés dels anticossos específics s'hi troben els mateixos ger-

mes virulents causants de la septicèmia gripal i per tant obraràn per vacunació.

Opino, doncs, que aquest mètode és preferible a l'autoseroteràpia extraient el sèrum de butllofes fetes per vesicatoris, per emplear una autoseroteràpia i una autovacunació al mateix temps.

Rectificació: Dr. Sabaté.

Contestant al Dr. Mas, dec dir que no és que considerem el mètode com a definitiu; més per la seva senzillesa devem generalitzar-lo per a poder agresolar el seu valor.

Crec molt atinades les observacions del Dr. Folch.